

میزگرد

نظرات دانشگاه شاهد

در رشته ریاضیات و کاربردها

اینجانب ابوالفضل تاری مدیر گروه ریاضی دانشگاه شاهد در سمینار برنامه‌ریزی درسی دوره کارشناسی ارشد ریاضی، روز یکشنبه ۹۱/۴/۱۱ به نمایندگی از این گروه شرکت کردم و از این بابت کمال تشکر و قدردانی را دارم به نظر حقیر جلسه بسیار مفیدی بود. برخی نظرات این گروه در مورد برنامه مذکور به صورت زیر تقدیم می‌گردد:

۱. در برنامه هیچ اشاره‌ای به تعداد واحدهای کل (دروس و پایان‌نامه) نشده است، بهتر است این موارد مشخص شوند.

۲. با توجه به مشکلات فراوانی که به دلیل سه واحدی شدن دروس دوره کارشناسی برای گروه‌های ریاضی به وجود آمده است، خواهشمند است در دوره کارشناسی ارشد دروس پایه‌ای به صورت چهار واحدی و دروس اختیاری به صورت سه واحدی تعریف شوند.

۳. به نظر می‌رسد جای گرایش تحت عنوان ریاضی - زیستی در برنامه خالی است، در صورتی که در برخی گروه‌ها از جمله گروه ریاضی دانشگاه شاهد، برخی از همکاران در این زمینه فعالیت می‌کنند و در صدد ایجاد دوره کارشناسی ارشد ریاضی - زیستی هستیم.

۴. در برخی گروه‌های ریاضی، فعالیت‌هایی در زمینه ریاضی - شیمی صورت می‌گیرد، از این رو پیشنهاد می‌گردد گرایشی تحت این عنوان نیز تعریف شود.

۵. به نظر می‌رسد اگر گرایش تاریخ ریاضیات به تاریخ و فلسفه ریاضیات تغییر کند، بهتر خواهد بود.

۶. به نظر می‌رسد عنوان گرایش ریاضی در علوم و فنون کلی است و برخی از گرایش‌های موجود در برنامه پیشنهادی زیر مجموعه‌ای از این گرایش محسوب می‌شوند.

۷. به نظر می‌رسد که اگر به گروه برنامه‌ریزی دروس کارشناسی ارشد، یک نفر با تخصص برنامه‌ریزی اضافه شود گروه بهتر می‌تواند از عهده کار برآمده و نکاتی از برنامه چشم‌انداز بیست‌ساله و برنامه جامع علوم پایه که با ریاضیات ارتباط دارند را در برنامه بگنجانند.

در پایان ضمن تشکر مجدد خواهشمند است ترتیبی اتخاذ گردد که برنامه، بعد از این که به صورت کامل جا افتاد، ابلاغ گردد و مانند دوره کارشناسی عمل نشود.

ابوالفضل تاری

مدیر گروه ریاضی دانشگاه شاهد

بررسی آئین‌نامه

پذیرش دانشجویان دکتری

این میزگرد در محل آمفی‌تئاتر دانشکده کشاورزی دانشگاه ولی عصر رفسنجان در تاریخ ۹۰/۶/۱۷ هم‌زمان با ۴۲ - امین کنفرانس ریاضی کشور برگزار گردید.

آقای دکتر محمدعلی دهقان دبیر علمی کنفرانس اظهار داشت:

بحث مهم گزینش دانشجویان دکتری و همین‌طور آئین‌نامه‌های دکتری که در دو سه سال اخیر تنظیم شده و به دانشگاه‌ها ارسال گردیده، مسأله‌ای است که تمام دانشگاه‌ها با آن درگیر هستند.

تغییر دائم آئین‌نامه‌های دوره دکتری و دروس امتحانی آزمون‌های ورودی، باعث عدم امنیت برای دانشجویان و متقاضیان دوره دکتری می‌شود.

گزینش نیمه متمرکز دوره دکتری که در سال گذشته اجرا شده هم انتقاداتی را به همراه داشته است و شاید هم طرفدارانی. ما در برنامه انجمن ریاضی نیز برای تعدادی از پیش‌کسوتان نامه نوشتیم که نظراتشان را راجع به آئین‌نامه‌ها و نحوه گزینش دانشجویان دکتری ذکر کنند تا بحثی را هم در برنامه انجمن باز کرده باشیم که آئین‌نامه‌ها به بحث گذاشته شوند، پخته‌تر شوند و کارایی بهتری داشته باشند.

در میزگرد امروز افراد را از قبل تعیین نکرده‌ایم. گفتیم که از افرادی که در جمع حاضرند و صاحب‌نظرند دعوت کنیم که نظراتشان را بدهند و نظرات بقیه عزیزان را هم بشنویم.

از آن طرف نیز فرصتی پیش آمده تا در خدمت آقای دکتر عامری باشیم که خود یکی از اعضای کمیته برنامه‌ریزی دکتری هستند. ایشان نیز به آئین‌نامه اشراف دارند و می‌توانند پاسخگوی مسائل شما عزیزان باشند. من از چند نفر از سروران دعوت می‌کنم که تشریف بیاورند و بحث را شروع کنند.

از آقایان دکتر علیرضا مدقالچی رئیس محترم انجمن ریاضی ایران، دکتر عامری از اعضای کمیته برنامه‌ریزی پذیرش دکتری و مدیر کل محترم دفتر نظارت و ارزیابی وزارت، دکتر قاسمی‌هنری که سال‌ها از برنامه‌نویسان آموزش عالی کشور بوده‌اند و قوانین مختلفی را در شورای انقلاب فرهنگی تدوین نموده‌اند و دکتر شیردره‌حقیقی از دانشگاه شیراز دعوت می‌نمایم که به جایگاه تشریف بیاورند.

[پس از افتتاح جلسه توسط آقای دکتر دهقان، ایشان به دلیل

این بود که باید آزمون به صورت یک سری کنسرسیوم باشد. این که آزمون‌های متمرکزی برگزار شود اتفاق نظر بود، ولی روی شیوه‌های آن نه. در سال گذشته، معاونین ۱۵ - ۱۶ دانشگاه بزرگ را دعوت کردیم و جمع‌بندی این شد که این امتحان برگزار شود اما روی شیوه‌های آن اختلاف نظر بود. از جمله این که ما معتقد بودیم که علاوه بر دروس پایه، باید برخی دروس تخصصی مقطع کارشناسی ارشد هم جزء مواد آزمون باشند. ولی کار سنجش این است که کارها را ساده‌سازی بکند و بتواند از لحاظ اجرایی عملی کند. خلاصه کلام به ما گفتند امکان این که ما بتوانیم از دروس تخصصی هم آزمون برگزار کنیم وجود ندارد. چون گرایش‌های دوره‌های ارشد بسیار زیاد است و عملیات اجرایی برای آن‌ها خیلی دشوار بود. از طرفی گفتند که ما تجربه دانشگاه شریف و امیرکبیر را داریم و در دنیا نیز بحث GRE (دروس پایه) مطرح است. بعد از برگزاری، اطلاعات و آمار به طور مرتب کنترل می‌شد، این که یک فرد با معدل پایین در یک دانشگاه خوب و مطرح قبول شود اتفاق نیفتاده است.

من خود در مصاحبه ۲۵ دانشجوی ریاضی شرکت کردم. تا ۸ برابر نیز در برخی رشته‌ها برای مصاحبه دعوت شده بودند. در بین قبول شدگان، فارغ‌التحصیلان سال‌های گذشته که دروس ریاضی عمومی را تدریس می‌کردند دیده می‌شدند و دانشجویان تازه فارغ‌التحصیل هم بودند. در این جا بود که دانشگاه می‌توانست برای انتخاب ۵ نفر از ۲۵ نفر اقدام کند و من فکر می‌کنم دانشگاه امکان این انتخاب را داشت تا افرادی را که بر اساس مهارت‌هایی آمده بودند کنار بگذارد و دانشجویان خوب را انتخاب کند. ولی به هر حال یک سری نقاط ضعف هم وجود داشته است.

این میزگردها می‌تواند کمک کند که از نظر استادان صاحب نظر استفاده کنیم تا اگر نواقصی بوده برطرف شود. من واقعاً نمی‌دانستم که این میزگرد هست و گرنه یک سری آمار و اطلاعات می‌آورد.

درصد شرکت کنندگان از دانشگاه‌های دولتی حدود ۳۰٪ و قبولی دانشگاه‌های دولتی در دکتری بالای ۶۵٪ بوده است. یعنی واقعاً به همان صورتی که انتظار می‌رفت غربال انجام شد.

نواقصی هم وجود دارند که برای برطرف کردن آن‌ها قصد داریم برنامه‌ریزی کنیم و سازمان سنجش را مجاب کنیم تا بتواند عملیات اجرایی را انجام دهد. اما مشکل اصلی این است که گرایش‌ها در دانشگاه‌ها بسیار متنوع است. اگر چه در ریاضی، وضعیت بهتر است. ولی مثلاً در رشته حقوق هنوز وضعیت خیلی مشکل‌تر است و کمتر از چهار - پنج دانشگاه را پیدا می‌کنید که روی مواد امتحانی وحدت نظر داشته باشند و این امر، کار را سخت می‌کند.

مشغله زیاد مربوط به امور کنفرانس عذرخواهی نموده، جلسه را ترک کردند؛ پس از دقایقی آقای دکتر زعفرانی از دانشگاه اصفهان به اعضای میزگرد پیوستند. در ادامه خلاصه‌ای از مطالب ارائه شده توسط حاضرین و اعضای میزگرد آورده شده است. [

آقای دکتر طاهر قاسمی هنری

با سلام به حضار گرامی، قرار شد در طول برگزاری کنفرانس، دانشجویان و استاداتی که انتقادات، پیشنهادها، اعتراضات و شکایاتی داشتند در این میزگرد تشریف بیاورند و خوشبختانه آقای دکتر عامری از مدیران ارشد وزارت علم و دست‌اندرکار، این نظرات را منتقل خواهند کرد و آمار و ارقامی هم دارند گزینش استاد و دانشجو بهتر از ما می‌دانند که پیش‌زمینه چنین تصمیمی و مبنای چنین روشی در گزینش دانشجویان دکتری چه بوده است.

آقای دکتر عامری

بنده هم خدمت همکاران و دانشجویان و عزیزان حاضر در جلسه سلام عرض می‌کنم. بحث آزمون دکترای نیمه متمرکزی که در سال قبل برگزار شد، یقیناً به عنوان اولین تجربه، نظرات موافق و مخالف زیادی داشت. بحث این بود که با گسترش دوره‌های دکتری در برخی رشته‌ها به خصوص ریاضی، حدود ۴۵ رشته - محل اقدام به برگزاری آزمون دکتری می‌کنند در حالی که در حدود ده سال قبل فقط تعداد اندکی رشته - محل بود. نحوه برگزاری امتحان و انتخاب‌ها خیلی بحث‌برانگیز بود و اعتراضات و انتقادات زیادی وجود داشت. از طرفی برخی از دانشگاه‌های بزرگ، مانند صنعتی شریف و امیرکبیر از حدود سه سال پیش به سمت برگزاری امتحانات متمرکز و به قول خودشان GRE رفتند. این GRE که بیشتر در رشته‌های فنی - مهندسی بود، شامل درس‌هایی مثل ریاضی و زبان بود که به وسیله آن داوطلبان را غربال می‌کردند و سپس با مصاحبه از بین آن‌ها انتخاب می‌کردند. سال گذشته حدود ۱۳۵ هزار نفر متقاضی ورود به دوره‌های دکتری بودند که نشان می‌دهد موج دوم تقاضای اجتماعی ورود به آموزش عالی، اینک به موج سوم کشیده شده است. موج دوم دوره‌های ارشد بود که در سال قبل حدود ۸۰۰ هزار نفر متقاضی داشت. دوره‌های دکتری هم پیش‌بینی می‌شود که طی دو سه سال آینده، بالغ بر ۲۰۰ هزار نفر متقاضی داشته باشند.

بنابراین این که هر دانشجویی بخواهد امتحان بدهد، کیفش را بردارد و به ۲۰ الی ۳۰ تا دانشگاه برود که اصلاً امکان‌پذیر نیست. از آن طرف بحث سازوکاری که بتوان به کمک آن آزمون را در قالب یک سری امتحانات متمرکز برگزار کرد از سال ۸۶ مطرح بود. حتی من در نشست معاونان آموزشی دانشگاه‌ها آن را مطرح کردم، منتها روی شیوه آن اختلاف نظر داشتیم. کار کارشناسی ما

آقای دکتر علیرضا مدقالچی (رئیس انجمن ریاضی ایران)

من ابتدا اشاره کنم که چرا بعضی از قوانین اصولاً شکل می‌گیرد، شاید برمی‌گردد به رفتارهای خود ما. مثلاً دانشجوی می‌رود چند جا امتحان می‌دهد. بعد می‌آید می‌گوید من مثلاً از دانشگاه تربیت معلم هستم و رفتم به فلان دانشگاه، آن دانشگاه مرا پذیرفت و دانشجوی خودش را پذیرفت. بعد از این در افواه می‌چرخد که دانشگاه‌ها این کار را می‌کنند و به گوش مسئولان می‌رسد و بعد قانونی شکل می‌گیرد و ابلاغ می‌شود. ما باید برای دوره‌های تحصیلات تکمیلی، یک برنامه منسجم داشته باشیم. درست نیست که بگوییم چون مثلاً صد هزار نفر پشت کنکور دکتری مانده‌اند، ظرفیت دوره‌های دکترا را چند برابر کنیم. مگر می‌شود؟

نمی‌شود که ظرفیت را بیش از اندازه افزایش داد. دانشگاه‌ها هم پتانسیلی دارند، مخصوصاً در تحصیلات تکمیلی، چون این کار اگر هدف و جهت و برنامه‌ریزی نداشته باشد شدنی نیست.

گسترش آموزش عالی کار خوبی است به شرطی که این امر در تحصیلات تکمیلی، به هدف و جهت و برنامه کلی جریان پیشرفت ریاضی لطمه وارد نکند. یک زمانی نشستیم و گفتیم برای دفاع از پایان‌نامه دکتری مقاله لازم است. به خاطر این که یک نوع استدلال این بود که یک داوری بین‌المللی روی آن باشد. اما این تصمیم پیامدهای خاصی را به دنبال داشته است، بعضی‌ها فقط به فکر چاپ یک مقاله هستند،

در این رابطه در فرهنگستان هم جلسه‌ای برگزار شد تعداد ۴۳ نفر از دانشگاه‌ها دعوت شدند و نظراتشان را گفتند که هم در برنامه آن جا و هم در برنامه ما منعکس شد. و حتماً به گوش مسئولین وزارت هم رسیده است. اعتقاد من بر این است که باید اختیار دانشگاه‌ها را در مورد پذیرش دانشجوی دکتری را محدود نکنیم. اگر در جایی تخلفی اتفاق بیفتد باید برخورد شود.

به هر حال، باید تدبیری اندیشید تا مقرراتی که هست به نحو مطلوبی اجرا شود. هم انجمن ریاضی و هم مسئولین محترم کمیته برنامه‌ریزی وزارت، باید با هم فکری راه‌حلی درست پیدا کنند. اما هنوز هم اعتقاد دارم که اگر بتوانیم آن موارد تخلف را برطرف کنیم و اختیارات را به خود دانشگاه‌ها برگردانیم وضعیت مطلوب‌تری خواهد بود. خیلی متشکرم.

آقای دکتر جعفر زعفرانی (دانشگاه اصفهان)

من عضو کمیته برنامه‌ریزی هستم. این آزمون دکترا دو مسأله اصلی داشت. یکی این که مواد امتحانی که کمیته ریاضی تعیین کرده بود با موادی که سازمان سنجش تعیین کرده بود متفاوت بود. ما درس آنالیز حقیقی را برای همه گرایش‌های ریاضی در نظر

گرفته بودیم. این درس مشترک است و برخی از درس‌های دیگر هم بوده است، حدود ۷ - ۸ درس. ناگهان دیدیم به خاطر این که رشته‌های مختلف مهندسی هم بتوانند شرکت کنند روال عوض شد و به ریاضیات عمومی و معادلات دیفرانسیل و تست هوش و درس‌هایی از این دست منتهی شد.

البته از قدیم وزارت خانه دلش می‌خواست آزمونی مشابه GRE داشته باشد. من ۱۰۰٪ موافق هستم که یک GRE کلی در کشور برگزار شود.

فرهنگستان یک‌بار این کار را کرد ولی ادامه پیدا نکرد. وزارت خانه می‌تواند این کار را انجام دهد و واقعاً هم خوب است که سازمان سنجش انجام دهد. به نظر اختیار نهایی را باید به دانشگاه‌ها بدهند. خود من از ۱۰ - ۱۱ دانشجوی دکتری که در دانشگاه اصفهان داشته‌ام ۸ تای آن‌ها از دانشگاه‌های دیگر بوده‌اند. یعنی باید آمارگیری کلی کنیم و من هم موافقم که اگر دانشگاهی خطا کرد، برخورد شود. اما اگر همه را در اختیار سازمان سنجش بگذاریم شاید یک خرده به کسانی که عمری در این مملکت خدمت کرده‌اند برخورد.

آقای دکتر محمدحسن شیردره حقیقی (دانشگاه شیراز)

با کسب اجازه از اساتید بزرگوار. نظر من با سخنانی که آقای دکتر مدقالچی و آقای دکتر زعفرانی فرمودند تقریباً یکی است. فقط یک نکته در مورد مصاحبه دانشجویان دکترا می‌خواستم عرض کنم که خودم در در این مصاحبه در دانشگاه شیراز شرکت داشتم. برای ما حدود ۳۰ نفر داوطلب برای رشته‌های آنالیز عددی و آنالیز آمده بود، ۲۵ نفر آنالیز و ۱۰ نفر آنالیز عددی و تعدادی مشترک بودند. متأسفانه دیدم که در درس جبرخطی، که من مصاحبه‌کننده بودم از میان این افراد فقط ۵ نفر بد نبودند. آقای دکتر مدقالچی می‌فرمایند که در ربع ساعت نمی‌شود تشخیص داد که مثلاً x از y بهتر است یا نه، ولی به نظر من با یک سؤال می‌شود تشخیص داد که آیا شخص قابلیت ادامه دادن ریاضی در دوره‌های بالاتر را دارد یا نه.

شاید البته من خیلی سخت‌گیری می‌کنم و یا از طرف دیگر خیلی ملایم رفتار می‌کنم که با یک - دو سؤال می‌شود قابلیت فرد را فهمید.

البته من معتقدم که چون نهایتاً ما مجبوریم در دانشگاه‌ها تدریس کنیم، دانشجوی باید این درس‌ها را بداند، اما نه به عنوان شرطی که برای ورود به دوره دکتری کافی باشد.

یک سخن دیگری هم آقای دکتر عامری فرمودند که من با آن مخالف هستم و آن این است که سازمان سنجش نمی‌تواند آزمون را به صورت تخصصی برگزار کند. سازمان سنجش این کار را

ورودی چه جوری برگزار می‌شد؟ دوالی سه درس تخصصی، در چند جلسه امکتهانی؛ به طور متوسط دانشجو ۱۰ ساعت سر جلسه بود. بعد سرفرصت استادان ورقه‌ها را تصحیح می‌کردند و بالاترین نمرات برای مصاحبه دعوت می‌شدند. مثلاً دو برابر ظرفیت و بعد هم یک ساعت مصاحبه انجام می‌شد. این گزینش کجا و آن کجا. از سازمان سنجش بارها به من گفتند ریاضی عمومی برای غربال اولیه است، اصل پذیرش به دست خود دانشگاه‌هاست. این قبول؛ ولی با یک ربع ساعت مصاحبه چگونه می‌توان ارزیابی کرد؟ خبرنگار از رئیس سازمان سنجش می‌پرسد آیا دانشگاه‌ها می‌توانند آزمون برگزار کنند؟ می‌گویند نه نمی‌تواند، یعنی فقط مصاحبه انجام شود. آیا وزارتخانه این مغایرت‌ها را بررسی می‌کند؟ گفتند در روش قدیم تبعیض و سفارشات بیشتر بوده است. من از شما سؤال می‌کنم که در ده ساعت آزمون کتبی و یک ساعت مصاحبه می‌توان بیشتر اعمال نفوذ کرد یا یک ربع ساعت مصاحبه؟ دانشگاه امیرکبیر در این مورد تجربه تلخی داشته است. دو سال این روش را دنبال کردند ولی متوجه شدند تعداد زیادی از قبول شدگان این آزمون اولیه (که فقط از ریاضی عمومی بود) از کسانی هستند که چند سال پیش فارغ‌التحصیل شده و تجربه تدریس ریاضی عمومی را داشته‌اند. ولی اغلب دانشجویان خوب تازه فارغ‌التحصیل شده، نمره قبولی نیاوردند. گفتند داشتیم نامه می‌نوشتیم به سازمان سنجش که دیگر نمی‌خواهیم این روش را اجرا کنیم، ولی دیدیم که طرح ما همگانی شد گفتیم چه بهتر که طرح ما همگانی شد. حتماً اطلاع دارید که بعضی دانشگاه‌ها این روش را نمی‌پسندند و اصلاً تقاضای پذیرش دانشجو دکترا ندارند. اخیراً هم که اعلام کردند که ۶۵٪ امتیاز مربوط به همان آزمون ریاضی عمومی باشد و ۳۵٪ آن مصاحبه. پس نگرانی دانشگاه‌ها در این‌جا بیشتر می‌شود که چه بسا افرادی که در مصاحبه موفقیتی نداشته‌اند با توجه به آن ۶۵٪ نمره سازمان سنجش، قبول شوند. تصور می‌کنم که با این روش برای سال بعد هم دانشگاه‌ها عکس‌العملشان این باشد که بهتر است صبر کنیم روش‌ها اصلاح شود تا بتوانیم دانشجویان بهتری جذب کنیم.

آقای دکتر مهدی بهزاد

خدمت همگی سلام عرض می‌کنم. مایلیم بحث را از مسیر اصلی اندکی منحرف کنم. پریروز، جای همگی خالی، آقای دکتر عامری در میزگردی تحت عنوان: برنامه‌های درسی دوره‌های کارشناسی ریاضی شرکت کرده بودند. افرادی که خود دست‌اندرکار تدوین برنامه‌ها بودند از آن دفاع می‌کردند و اکثریت قاطعی همه مشکلات را بیان می‌نمودند. در حال حاضر چند تن از متصدیان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ریاضی‌دانانی شریف، علاقه‌مند و وارد به امور

قبلاً برای دوره کارشناسی ارشد انجام می‌داد در دروس متنوعی، از ریاضی عمومی گرفته تا جبر و آنالیز و معادلات و آنالیز عددی. بنابراین سخت نیست که در دوره دکتری یکی - دو درس را اجباری امتحان بگیریم. حتی این نیز کافی نیست و براساس مصاحبه باید پذیرش انجام شود.

بالاخره استاد و دانشجو در دوره دکتری ارتباط تنگاتنگی دارند نسبت به دوره کارشناسی، و وقتی شما یک دانشجوی دکترا دارید، مجبورید چهار سال با او زندگی کنید. بنابراین طبیعتاً بحث روابط فردی نیز مطرح است. بنابراین نمی‌توانیم بگوییم که آزمون خشک و خالی برگزار شود و مثلاً تا فلان نمره، گزینش انجام شود. درصدی باید در اختیار استاد باشد و این درصد به نظر من الان صفر شده است. ما حداکثر تلاش خود را کردیم که بتوانیم نظر استاد را اعمال کنیم ولی از آن طرف نحوه پذیرش برای ما مبهم است.

این قانون هیچ‌وقت برای من روشن نشده است. ما از ۳۰ نفر اسم ۴ نفر را اعلام کرده‌ایم. برای من مبهم است که آیا همین چهار نفر می‌آیند یا این‌که چهار نفر اگر این‌جا را انتخاب کنند قبول می‌شوند و کسان دیگر قبول نمی‌شوند و مشکلاتی از این قبیل هنوز در این قانون وجود دارد. خیلی ممنون.

آقای دکتر طاهر قاسمی هنری (دانشگاه تربیت معلم تهران)

نکات زیادی را یادداشت کرده‌ام که لازم است خدمت شما و آقای دکتر عامری متذکر شوم. ابتدا سازمان سنجش از کمیته‌های برنامه‌ریزی شورای عالی برنامه‌ریزی درخواست نمود که چون تاریخ آزمون مشخص است، مواد آزمون را باید هر چه زودتر تعیین کنید وگرنه مجبوریم خودمان تصمیم بگیریم. چون در سطح کارشناسی ارشد، تجربه نداشتند که سؤال تستی طرح کنند، بسنده کردند به برخی از دروس کارشناسی، نظیر آنالیز ریاضی، جبرخطی و آنالیز عددی. در سایت سازمان سنجش هم اعلام شد و از استادان مختلف خواستند که سؤال طرح کنند و ما با خواهش و تمناً تعدادی از استادان ریاضی را برای این منظور دعوت به همکاری کردیم. یک دفعه دانشجویی آمد و گفت استاد شما گفتید آنالیز و جبرخطی و آنالیز عددی، الان در سایت سازمان سنجش چیز دیگری اعلام شده! ریاضی عمومی! اعضای کمیته هم نمی‌دانستند ریاضی عمومی از کجا آمد. کمی بعد مسئولین سازمان سنجش گفتند که یک تز کلی حاکم بر این تصمیم بوده است. چون ما نمی‌خواهیم قید بگذاریم که فقط فارغ‌التحصیلان ریاضی در این آزمون دکترا ریاضی شرکت کنند. (عذر می‌خواهم) چرا ما نباید هیچ عرقی نسبت به رشته خودمان داشته باشیم و بگذاریم سه برابر ظرفیت تبدیل به هشت برابر شده تا حتی نیم ساعت هم وقت مصاحبه برای هر داوطلب نداشته باشیم. در گذشته آزمون

- تعداد پذیرش دانشجو نباید ۱۰ هزار و بعد ۱۵ هزار نفر باشد، باید روی کیفیت ورودی‌ها توجه داشت و شیب پذیرش هم ملایم باشد.
- در شاخه‌های خاص و مهم ظرفیت‌ها افزایش یابد.
- دلیلی نمی‌بینم که فقط و فقط نایب‌ها بالا بروند. افراد متوسط اگر در مسیر درست قرار گیرند زندگی و دیدگاهشان عوض می‌شود. من فکر می‌کنم با این آزمون تا حدودی عدالت رعایت شده است.
- هیچ چیزی بدتر از این نبود که منابع آزمون یک شبه، بدون هماهنگی با کمیته‌های اجرایی عوض شود.
- من سعی می‌کنم بهترین باشم. استادم از من راضی باشد. برای آینده منابع را می‌دانم و نه برنامه را.
- ما وقت نداریم که چند سال بنشینیم و منتظر تصمیمات درست و غلط بمانیم.

آقای دکتر زعفرانی

در واقع ما برای این امتحان تخصصی، اصرار کردیم و در نهایت یک امتحان کوچک گرفتیم. سازمان سنجش هم می‌داند که ما خودمان یک امتحان گرفتیم که دو ساعته طول کشید و تجربه خوبی بود دانشگاه هم قبول کرد. لطفاً شخص خاصی را (مانند دکتر عامری) مورد خطاب قرار ندهید. ما این نقطه نظرات را جمع‌بندی می‌کنیم و همه را به اطلاع مقامات می‌رسانیم. این‌ها نظرات مشخصی‌اند.

آقای دکتر مدقالچی

همان‌طوری که آقای دکتر زعفرانی فرمودند الان نظرات خیلی مختلفی داریم که ممکن است متنوع و متناقض باشند. باید به یک راه‌حل مطلوبی از مجموعه نظریات برسیم. اکنون دو تا مورد خیلی ضروری است که نتیجه این جلسه می‌تواند باشد. یکی این که هر چه سریع‌تر آقای دکتر عامری کمک کنند که منابع آزمون مشخص شود و تغییر نکند. هم‌چنین از آقای دکتر عامری، که هم تخصصشان است و هم در حوزه مسئولیتشان، خواهش می‌کنیم یک ارزیابی دقیق از این ماجرا داشته باشند. صحبت‌های ما براساس تجربیات است. آمار رشته‌های مختلف، معدل‌ها، ارزیابی دقیق و تطابق رشته ارشد با رشته قبولی پذیرفته‌شدگان را به ما ارائه کنند. دیده‌ایم که تحقیقاتی در این زمینه انجام داده‌اند و جالب است. انجمن ریاضی هم می‌تواند کمک کند. چیزی برای خودمان داشته باشیم که اگر سال بعد آمدیم و نشستیم، بگوییم که در میزگردی که گذاشتیم این نتایج حاصل شد.

هستند. با این وجود با نهایت اندوه برخی از آئین‌نامه‌های صادره از این وزارتخانه به راحتی قابل اجرا نیستند و اعضای هیأت علمی را به چالش واداشته‌اند. دو نمونه از این آئین‌نامه‌ها: آزمون متمرکز داوطلبان دوره‌های دکتری است و گزینش متمرکز اعضای هیأت علمی. برنامه‌های جدید درسی دوره‌های کارشناسی ریاضی قرار بود یکی دو سال به‌طور محدود به صورت آزمایشی اجرا شوند، حال آن‌که با ابلاغ ناگهانی آن‌ها به همه جا مجریان را به دردسر انداختند. این مشکلات به بنده که سی سال پیش بازنشسته شدم و دانشجوی دکتری هم ندارم و نخواهم داشت ربط ندارند. تقاضا دارم شکایت‌های اعضای هیأت علمی گروه‌های علوم ریاضی را به عرض مقامات برسانید و چاره‌جویی کنید.

آقای دکتر افشین و خانم دکتر علیخانی از اعضای هیأت علمی دانشگاه ولی عصر (عج) نیز راجع به مواد امتحانی و نحوه اجرای آزمون دکتری به صورت شفاهی انتقادهایی داشتند.

یکی دیگر از حضار اعتقاد داشت که نباید یک دانشجوی دکتری به ۲۰ تا ۳۰ دانشگاه برای شرکت در آزمون مراجعه کند و با توجه به رشته تخصصی و گرایش خود، فقط در آزمون تعداد محدودی دانشگاه شرکت نماید.

[در این قسمت تعدادی دیگر از حضار از جمله آقای دکتر مالک از دانشگاه یزد، دکتر جهانپنده از دانشگاه صنعتی اصفهان، دکتر افشین و چند نفر از دیگر همکاران و دانشجویان، اظهاراتی را ایراد نمودند که اهم آن‌ها بدین قرار است:

- برای تغییر دروس امتحانی از تخصصی به عمومی، وقت کافی برای آمادگی داوطلبان وجود نداشت.
- بحث‌هایی که در این میزگرد می‌شود باید در آزمون سال بعد تأثیرگذار باشد.
- آزمون در دو مرحله یکی به صورت عمومی و تستی و مرحله دوم تخصصی و تشریحی توسط دانشگاه‌ها برگزار شود.
- آزمون تستی روش خوبی برای گزینش دانشجو در دوره کارشناسی ارشد و دکتری نمی‌باشد.
- پذیرش دانشجو از طریق آئین‌نامه مربوط به استعدادهای درخشان کارآیی بیشتری دارد.
- آئین‌نامه‌ها، کارشناسی نمی‌شوند و حتی غلط املایی دارند و در تدوین آن‌ها از افراد باتجربه استفاده نمی‌شود.
- مدرک دکتری زمانی برای من با ارزش است که نظر استاد راهنمای من اعمال شود.
- دانشجویانی که با آزمون عمومی وارد می‌شوند از دانشجویان کارشناسی ارشد هم ضعیف‌تر می‌باشند و طول تحصیل آن‌ها ممکن است تا سال‌ها طول بکشد و بودجه کشور از بین می‌رود.

آقای دکتر قاسمی

تصمیم گرفته شد که آزمون نیمه متمرکز برگزار شود. همه اتفاق نظر داشتیم که دوره‌های دکترای باید استاد - محور باشد. مشکل اصلی همان اجراست. من نگفتم که سازمان سنجش نمی‌تواند آزمون را به صورت تخصصی اجرا کند که آقای شیردره اشاره کردند. گفتیم سازمان سنجش گفت ما نمی‌توانیم برای امسال چنین آزمونی برگزار کنیم. معتقدیم می‌شود آزمون‌های تخصصی برگزار کرد، همان طوری که آقای هنری اشاره کردند.

بیا بیا برخی دروس را که اتفاق نظر هست به عنوان هسته انتخاب کنیم. الان ما یک جمع صد نفره هستیم، عده‌ای از استادان با تجربه و عده‌ای دانشجو. ولی اگر این جمع را در حد صد متخصص افزایش بدهید، از رشته‌های مختلف و مخصوصاً علوم انسانی، در آن صورت جمع کردن این بحث‌ها واقعاً امکان‌پذیر نیست. گفتیم که در ریاضی حدود ۶۰ تا رشته - محل وجود دارد. یکی گفت من می‌خواهم بروم هندسه جبری امتحان بدهم. این جوری نیست که آزمونی مختص هندسه جبری برگزار کنند. الان خیلی جاها همان جبر و آنالیز و هندسه است. بعضی جاها هم خیلی حساس شده‌اند که کسی می‌خواهد نظریه گروه‌ها بخواند، چه لزومی دارد که جبر جابه جایی یا آنالیز امتحان بدهد. یعنی واقعاً در این دروس اتفاق نظر وجود ندارد. مقایسه می‌کنم با آزمون کارشناسی ارشد، که فکر می‌کنم تا سال ۷۰ - ۶۹ به شکل تشریحی برگزار می‌شد. در آنجا هم خیلی‌ها فکر می‌کردند رفتن به سمت آزمون تستی، یعنی پایین آمدن کیفیت کار و اعتقاد بر این بود که افراد نخبه بیابند. الان ما هم دانشجویی را که نگاه می‌کنیم حدود ۲۴٪ کاردانی، ۶۵٪ کارشناسی، ۱۱٪ کارشناسی ارشد و ۱٪ دکتری، با احتساب علوم پزشکی است. اگر علوم پزشکی را کنار بگذاریم سهم دکتری ما شش دهم درصد است. ما در وزارت علوم حدود ۲۲/۰۰۰ نفر هیأت علمی داریم که ۷۵٪ از آن‌ها استادیار به بالا هستند، یعنی حدود ۱۵/۰۰۰ نفر. شما با هر ملاکی که نگاه کنید این سهم هنوز ناچیز است. نتیجه‌اش این است که ۱۲/۰۰۰ دانشجوی ما در مالزی تحصیل می‌کند. بله من به عنوان یک استاد در یک دانشگاه می‌گویم، ۵۰۰۰ نفر زیاد است و ۳۰۰۰ نفر کافی است. چرا که ما مجبور نیستیم کیفیت را فدای کمیت کنیم. اما وقتی شما در حد پاسخگویی به تقاضای اجتماعی هستید نمی‌توانید چنین حرفی بزنید. من روی طرح آزمایش آموزش عالی کار کرده‌ام. رشد سالیانه ما تا پایان برنامه پنجم، بر اساس یک شیب منطقی ۱۵٪ است. تا پایان برنامه پنجم می‌توانیم تعداد پذیرش را از ۶۰۰۰ نفر به ۱۶۰۰۰ نفر برسانیم. این امر بیشتر بر عهده دانشگاه‌های بزرگ و البته با افزایش امکانات مناسب است. ولی در عمل چه اتفاقی می‌افتد؟ بی‌حرکی در این زمینه وجود داشته است. امتحان GRE پیشرفته مدت‌ها است که در دنیا تعریف شده و به هر کس

خوشبختانه سازمان سنجش، احتمالاً با هماهنگی شورای عالی برنامه‌ریزی و مسئولین دست‌اندرکار وزارتخانه به دنبال این هستند که این آزمون را به مشورت بگذارند. خودمان را درگیر درس‌های فرعی که در دانشگاه‌های مختلف ارائه می‌شود نکنیم. یکی از دروس پایه‌ای که در همه دانشگاه‌ها می‌گذرانند آنالیز حقیقی است. هیچ کس اعتراض نخواهد کرد، اگر یکی از مواد آزمون آنالیز حقیقی باشد. بعدی جبر پیشرفته است برای محضی‌ها و آنالیز عددی پیشرفته برای کاربردی‌ها. فعلاً این طوری است و در آینده اگر این دروس تغییر کرد، مواد آزمون هم عوض شود.

نکته بعدی این که می‌گویند چطوری می‌شود سؤال تستی داد. زیرا بعضی معتقدند اصلاً نباید سؤال تستی داده شود. چند سال است سازمان سنجش برای دانشگاه‌های پیام نور، دوره‌های فراگیر برقرار کرده است. می‌گویند ترم اول برای ورود به دوره کارشناسی ارشد، باید آنالیز حقیقی امتحان بدهند. لذا از استادان می‌خواهند که سؤال تستی از درس آنالیز حقیقی طرح کنند. بقیه درس‌ها هم بوده‌اند. پس تجربه سؤال تستی در این سطح را هم دارند. بنابراین سازمان سنجش می‌تواند از این تجربه برای آزمون دکتری هم استفاده کنند. من از چند سال پیش گفته‌ام که بیا بیا تست‌های غنی شده بدهیم. حتی با آقای دکتر پورعباس هم مطرح کردم. تست‌های غنی شده یعنی چه؟ به دانشجو می‌گوییم همه چهار گزینه را بررسی کند که کدام درست است و کدام غلط. امسال هم سؤال‌های با پاسخ کوتاه طرح شده بود. از این حالت که با روانشناسی و بدون حل کردن مسأله، بفهمیم که کدام درست است و کدام غلط خارج می‌شویم. سال‌هاست من خودم این روش را برای بعضی درس‌ها دنبال می‌کنم. در درس مبانی ریاضی و ریاضی عمومی به این روش پیش رفتم.

آقای دکتر عامری

تشکر می‌کنم از دوستان که نظرات، پیشنهادات و انتقاداتی را مطرح کردند. اولاً بنده نه سخنگو بودم و نه تصمیم‌گیرنده. بنده همین امروز نیم‌ساعت قبل از جلسه، به‌طور اتفاقی متوجه شدم و علاقه‌مند شدم که در این جلسه شرکت کنم. من نزدیک یک ماه است که به کمیته بازنگری پیوسته‌ام تا بتوانیم همین نکاتی را که دوستان گفتند انجام دهیم. چند جلسه هم برگزار شده، به‌ویژه در بحث مواد امتحانی و نحوه انتخابی که بتوانیم وضعیت را بهینه کنیم. از سال ۸۵ که بنده در وزارت علوم بوده‌ام این بحث مطرح شد که امتحانی مانند GRE برگزار کنیم. در سال ۸۶ که من خودم در جمع‌بندی بحث بودم مشکل کار را در بحث اجرایی دیدیم. تا سال گذشته، که

وارد این دوره بشوند. اصلاً خیلی از این غربال رد نمی‌شدند. بعد هم دانشگاه مصاحبه می‌کرد و بین صفر تا ۱۰۰ نمره می‌داد، می‌توانستم یکی را صفر و یکی را صد بدهیم. من از آن ۶۵٪ خبر ندارم. بعد از جلسه از آقای خدایی می‌پرسم. آن قسمت که مربوط به سازمان سنجش است یک جعبه سیاه است که من خیلی نزدیک نبودم که ببینم این ضرایب را چگونه اعمال می‌کنند. معدل‌ها را هم سازمان سنجش تراز می‌کند. دانشگاه صنعتی اصفهان یک ضریب دارد و دانشگاهی دیگر یک ضریب دیگر. امیدوارم نتیجه جلسه این باشد که برای آزمون‌هایی که در سال ۹۱ برگزار می‌شود، حداکثر بهره‌وری را بتوان از نظرات دوستان، فرهنگستان و دانشگاه‌ها داشت. در سطح تصمیم‌گیری این طور نیست که ما بیاییم یک تالاری بگذاریم و بگوییم تصمیم بگیریم. از دانشگاه تهران و صنعتی شریف معاونین آموزشی‌شان بوده‌اند و به این سمت رفتن هم چیزی بوده که این سه - چهار دانشگاه خط داده‌اند. قبلاً سنجش می‌گفت که چند سال است دانشگاه‌های شریف و امیرکبیر متقاضی بوده‌اند و من نشنیده‌ام که بگویند این روش را منسوخ کنید. اتفاقاً این روش داشت گسترش پیدا می‌کرد. دانشگاه تربیت مدرس می‌گفت هر سال ۱۰ هزار نفر پشت صف کنکور ما می‌آمدند و ما خیلی‌ها را با آزمون زبان، غربال می‌کنیم.

بنده تصمیم‌گیرنده نهایی نیستم ولی فکر می‌کنم الان فضا به این سمت است که برای آزمون امسال انشاءالله حداکثر اتفاق نظر و اجماع باشد. ولی حقیقتاً هنوز عده‌ای هستند که فکر می‌کنند باید دانشگاه‌ها آزمون برگزار کنند. عذرخواهی می‌کنم که طولانی شد.

آقای دکتر دهقان

تشکر می‌کنم از حضور همه سروران محترم که منت گذاشتند و در این جلسه شرکت کردند و همین‌طور از اعضای محترم میزگرد. انشاءالله که این جلسه باعث ارتقای آئین‌نامه‌ها بشود.

محمدحسن شیردره حقیقی

دانشگاه شیراز

حق عضویت حقوقی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی در دوره مهر ۹۱ الی مهر ۹۲ مبلغ ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال و حق اشتراک کتابخانه‌ها ۶۰۰/۰۰۰ ریال می‌باشد.

یک کارنامه می‌دهد. مانند آزمون تافل. یک دانشگاهی می‌گوید من تافل ۷۰۰ به بالا را می‌خواهم. این طبیعی است و لازم نیست که دانشگاه‌ها شرایط یکسان داشته باشند. امتحان GRE پیشرفته هم به همین صورت است. هدف این بود که کارنامه شخص تا دو سال معتبر باشد و دانشگاه براساس مصاحبه‌ای که انجام می‌دهد افراد را انتخاب کند. آن چیزی که الان در جریان است، این است که مواد آزمون بازنگری، دروس کارشناسی ارشد هم دخالت داده شده و امکان برگزاری برخی آزمون‌های استاندارد فراهم شود.

اما این که ارزش تستی پایین‌تر از تشریحی است را متخصصین آزمون‌سازی قبول ندارد. من معتقدم که اگر سؤال‌های تستی هم حساب شده باشند، ارزشی به اندازه آزمون‌های تشریحی دارند. به‌ویژه که ما سال دیگر حدود ۱۵۰/۰۰۰ نفر متقاضی ورود به دوره‌های دکترا داریم. این که بخواهیم در هر درس ۲۰ سؤال تشریحی طرح کنیم اصلاً امکان‌پذیر نیست. خود من یک دید بدبینانه‌ای به این آزمون داشتم. قبل از این که نتایج اعلام شود با آقای خدایی، بیست ساعت این بحث‌ها را رصد کردیم، همین موردی را که آقای دکتر مدقالجی اشاره کردند. آیا در برخی رشته‌ها مثل مهندسی برق، کامپیوتر یا عمران در بهترین دانشگاه‌ها اتفاقات عجیب و غریبی افتاده است یا نه؟ در بسیاری از رشته‌ها همان اتفاقی که فکر می‌کردیم بیافتد افتاده است. این خوب است که جامعه ریاضی ما روی این موارد حساسیت داشته باشد و واقعاً یکی از کارکردهای انجمن‌های علمی باید همین باشد. من خواهم این است که آقای دکتر مدقالجی به‌عنوان رئیس انجمن، حتماً این موارد را منعکس کنند و بحث‌های کارشناسی صورت گیرد. این که مواد امتحانی چه باشند و تأثیر مصاحبه چگونه باشد. چرا که سازمان سنجش آزمون‌سازی می‌کند، همین استادان دانشگاه هستند. هیچ کارشناس سازمان سنجش آزمون‌ها را طرح نمی‌کند. ولی بحثی که واقعاً مهم است این است که چرا وضعیت دانشجویان ریاضی مان به این شکل است که آقای دکتر فرمودند ۳۵ نفر آمدند و من مصاحبه کردم، ۵ نفر بیشتر به درد نمی‌خورند. این‌ها خروجی‌های کجا هستند. من خودم ۲۵ نفر مصاحبه کردم در چند روز و هیچ‌کس هم نگفت ۱۵ دقیقه، ۱۰ دقیقه بعضی تا ۴۵ دقیقه طول کشید و بعضی هم در حد ۱۰ دقیقه می‌شد تشخیص داد. درست است که این غربال خیلی بزرگ است و با گندم کاه هم می‌آید ولی ما نهایتاً گندم انتخاب می‌کنیم. در یک دانشگاهی که می‌خواست ۵ نفر پذیرش کند، اما ۲۰ نفر آمده بودند، من فکر می‌کنم در نهایت آن ۵ نفری که می‌شد انتخاب کرد خوب بوده‌اند.

برخی‌ها هم اصلاً وارد آزمون‌ها نشدند، نه در مصاحبه شرکت کردند و نه نتایج را تحلیل آماری. فقط با یک دیدگاهی می‌گفتند نتایجش چنین و چنان خواهد شد و قصد آن است که افراد خاصی

ستون آزاد

گردهمایی‌های آینده

ریاضی دیروز و ریاضی امروز

دنای ریاضی برای خود دنیای جدایی است که قوانین حاکم بر آن، بر اساس منطق و استدلال بنا شده است. گام نهادن در این وادی و پیشرفت در آن به طور جدی و حقیقی میسر نمی‌شود، مگر آن که تابع این قوانین بود. روزگاری فقط عاشقان ریاضی در این وادی قدم می‌گذاشتند و کسانی که دغدغه‌اش را داشتند، به سراغش می‌رفتند و ایام خویش را با این علم زیبا، چه در معنای محض و چه در مفهوم کاربردی، به کام دل، سپری می‌کردند. اما حکایت زمان کنونی ما، چیز دیگریست و حتی افراد وامانده از وادی‌های دیگر نیز به سراغ ریاضی می‌آیند و این جا را جولانگاه کار و درآمد و ارتقا و به قول فرنگی‌ها بیزنس کرده‌اند و شاید بی‌ارزش‌ترین چیز در دنیایشان همین ریاضی باشد.

بگذارید اندک درد دلی با این عزیزان داشته باشیم و در یک سطر بگوییم:

«اگر برای ریاضیات این‌جا نیامدید برای ریاضیات این‌جا بمانید»
بگذارید دنیای ریاضی، مثل همیشه خالص، زیبا و پاک بماند.

این‌جا برای کسانی، هنوز همان مدینه فاضله هست.

یک عضو هیأت علمی

★ ★ ★

همایش ریاضیات و کاربردهای آن در سایر علوم

دانشگاه آیت‌اله بروجردی

۳ آبان‌ماه سال ۹۱

با کمال مسرت به اطلاع می‌رساند با توجه به تغییرات اساسی در رشته ریاضی، دانشگاه آیت‌اله بروجردی (ره) در نظر دارد همایش دانشجویی با عنوان «ریاضیات و کاربردهای آن در سایر علوم» در روز چهارشنبه مورخ سوم آبان‌ماه سال ۹۱ برگزار نماید.

محورها و اهداف همایش

- معرفی رشته جدید ریاضیات و کاربردها؛
- آشنایی با کاربردهای مختلف رشته ریاضی در سایر علوم (از طریق ارائه سخنرانی در هر موضوع)؛
- آشنایی با گرایش‌های تحصیلی و زمینه‌های شغلی آینده رشته ریاضی؛
- هدایت و گسترش فعالیت‌های پژوهشی در سطح کارشناسی و کارشناسی ارشد؛
- ارتقاء سطح علمی و توانمندسازی دانشجویان رشته ریاضی، گسترش فرهنگ خلاقیت و نوآوری در مقابل فرهنگ حفظی؛

اعضای کمیته علمی همایش

آقایان: دکتر محمود زرینی، دکتر سیدمحمد مشتاقیون، دکتر حمید مظاهری، دکتر جواد مهری، دکتر موسی گابله و دکتر مهدی امیدعلی.

اعضای کمیته اجرایی همایش

آقایان: دکتر محمدرضا حدادی، دکتر عباس زیوری و دکتر مرتضی حسونند.

لازم به ذکر است که اطلاعات لازم در مورد نحوه شرکت در همایش و ارسال مقاله در سایت دانشگاه به نشانی www.abru.ac.ir موجود می‌باشد.

محمدرضا حدادی
دانشگاه آیت‌اله بروجردی

طبق مصوبه شورای اجرایی انجمن مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۲:

کلیه فارغ‌التحصیلان دکتری ریاضی، به مدت یک سال پس از فارغ‌التحصیلی، توسط انجمن ریاضی ایران، به عضویت پیوسته در خواهند آمد.